

Ministereren

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

21. juni 2016

Til udvalgets orientering fremsendes hermed mit talepapir fra det åbne samråd i Uddannelses- og Forskningsudvalget onsdag den 15. juni 2016 vedr. uddannelsesloft.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Børsgade 4
Post Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
Mail ufm@ufm.dk
Web www.ufm.dk

Med venlig hilsen

CVR-nr. 1680 5408

Ulla Tørnæs

Ref.-nr. 16/002077-09

DET TALTE ORD GÆLDER

Spm. Æ:

Hvad er ministerens holdning til, at man vælger at finansiere et hul på 300 mio. kr. fra aftalen om en dagpengereform som regeringen sammen med S og DF indgik i oktober 2015, ved at begrænse muligheden for at tage en ny videregående uddannelse?

Svar på spm. Æ:

Tak for muligheden for at udfolde hensigten med den principaftale regeringen har indgået med Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti om at begrænse statsfinansieret dobbeltuddannelse.

Optaget til de videregående er steget markant, så mere end 60 pct. af den ungdomsårgang, der afsluttede folkeskolen i 2014, forventes at få en videregående uddannelse.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Det synes jeg er positivt – både for den enkelte og for samfundet.

Det betyder også, at vi bruger ca. 36 procent flere penge på videregående uddannelse i dag end i 2008.

Når mere end 60 pct. af en ungdomsårgang forventes at få en videregående uddannelse, hviler der et tungt ansvar på vores og institutionernes skuldre for en effektiv brug af den store investering i form af tid og ressourcer.

Vi skal ikke bare have mange med en uddannelse, for det det handler også om, at uddannelserne skal have høj kvalitet og føre til job.

Regeringen har til opgave at forvalte borgernes skattepenge, og derfor skal vi konstant være opmærksomme på, hvordan midlerne til et givent område bruges bedst.

I en tid, hvor alle offentlige områder skal have et skarpt blik på økonomien, er det naturligt og klogt, at vi hele tiden vurderer, om vi har den rigtige balance.

Det er min klare holdning, at videregående uddannelser er centrale byggesten for fremtiden. Alle skal fortsat have mulighed for at blive optaget på en videregående uddannelse.

Det er godt, at vi som samfund investerer store ressourcer, så unge kan uddanne sig. Det giver dem både kompetencer til arbejdsmarkedet, og det giver den enkelte bedre muligheder i livet.

Men vi skal som samfund ikke nødvendigvis finansiere dobbeltuddannelse på samme eller lavere niveau.

Når studerende tager flere uddannelser, bruger de længere tid væk fra arbejdsmarkedet, og statens regning vokser til driften af uddannelse og til SU. Der er derfor betydelige udgifter forbundet ved dobbeltuddannelse.

Finansieringen af dagpengereformen var en anledning til at se på udgifter til dobbeltuddannelser.

Derfor lægger vi op til en tilpasning af mulighederne for dobbeltuddannelse, så man som udgangspunkt kun kan gennemføre én statsfinansieret videregående uddannelse på samme eller lavere niveau.

Jeg synes, det er rimeligt, at der sættes loft over antallet af hele, statsfinansierede videregående uddannelser, som man som borger kan få.

Jeg er optaget af, at vi skaber et godt match mellem uddannelse og arbejdsmarked. Vi skal derfor være bedre til at vejlede og oplyse ansøgere. Det er mit håb, at danske unge i højere grad vil vælge "rigtigt" første gang, så færre ønsker at dobbeltuddanne sig.

I nogle tilfælde kan der være gode grunde til, at den første uddannelse ikke er tilstrækkelig. Derfor er der lagt op til en række undtagelser.

Undtagelserne skal rumme både individuelle og samfundsmæssige hensyn.

Derfor indgår det også i principaftalen mellem regeringen, Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti, at der skal tages højde for – og jeg citerer *"relevante dispensationsmuligheder i forhold til arbejdsmarkedsrelevans, uddannelsesforældelse, sygdom, revalidering mv."* Citat slut.

Undtagelserne kan derfor f.eks. være, hvis man af helbredsmæssige årsager ikke kan anvende sin uddannelse, eller hvis uddannelsen er forældet. Eller hvis man har ønske om et sporskifte til et område, hvor der er et særligt behov på arbejdsmarkedet.

For at nævne et eksempel. Hvis en person med en videregående uddannelse har været på arbejdsmarkedet, og er blevet nedslidt i sit job eller har tabt arbejdsevne, så er det min holdning, at denne person ikke skal forhindres i at tage en ny videregående uddannelse. Det synes jeg er rimeligt, og det håber jeg, at Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti vil være enige i.

Den konkrete udmøntning af aftalen er endnu ikke forhandlet på plads med aftaltpartierne, så det er ikke muligt at gå i dybden med detaljerne i dag.

Spm. Ø:

Hvad er ministerens holdning til, at en begrænsning i muligheden for at tage en anden videregående uddannelse end den, man har taget i første omgang, kan hindre folk i at udnytte nye muligheder på arbejdsmarkedet ved evt. at omskole sig?

Svar på spm. Ø:

Det er hensigtsmæssigt, at flere unge vælger den ”rigtige” uddannelse første gang, og at den uddannelse de får, leder frem mod et relevant job. Det vil også betyde, at færre vil have et ønske om dobbeltuddannelse.

Sådan kan det naturligvis ikke være i alle tilfælde. Og så er det danske uddannelsessystem sådan indrettet, at der er forskellige muligheder. Sådan vil det fortsat være. Det ændrer uddannelsesloftet ikke på.

For det første er hensynet til arbejdsmarkedets efterspørgsel et af de områder, hvor jeg vil drøfte eventuelle undtagelsesmuligheder med aftalepartierne. Og der vil være øvrige dispensationsmuligheder, som jeg nævnte i besvarelsen af spørgsmål Æ.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

For det andet er der fortsat muligheder for at uddanne sig til et højere niveau i det *ordinære* videregående uddannelsessystem.

For det tredje er der naturligvis fortsat muligheder for at videreuddanne sig i vores efter- og videreuddannelsessystem. Personer som har en uddannelse, har i dag allerede en række eksisterende muligheder for at opkvalificere sig. Det skal de fortsat have og det ændrer uddannelsesloftet ikke på.

Forskellen mellem mulighederne for videregående uddannelser i det almindelige, ordinære uddannelsessystem, og mulighederne i efter- og videreuddannelsessystemet er netop, at sidstnævnte henvender sig til personer, der allerede er på arbejdsmarkedet, og som ønsker at opkvalificere eller videreudvikle deres kompetencer.

I efter- og videreuddannelsessystemet findes et bredt udbud af uddannelsesmuligheder – til alle uddannelsesniveauer og fagområder.

Et stærkt efter- og videreuddannelsessystem er en vigtig forudsætning for, at vores arbejdsstyrke hele tiden kan opkvalificere sig og dermed bidrage til vores omstillings- og konkurrenceevne.

Spm. Å:

Mener ministeren, at det er rimeligt, at det er de studerende der skal betale for et hul i aftalen om en dagpengereform som regeringen har indgået med S og DF ved at begrænse deres muligheder for at skifte spor og tage en ny uddannelse?

Svar på spm. Å:

Uddannelsesloftet ændrer ikke på muligheden for at skifte uddannelse for studerende, der undervejs i deres studier bliver klar over, at de har valgt forkert. Uddannelsesloftet begrænser kun antallet af gennemførte uddannelser på samme eller lavere niveau, som den enkelte kan få betalt af staten.

Jeg synes bestemt, det er rimeligt – særligt når man ser det i sammenhæng med de påtænkte undtagelsesmuligheder.

Når størstedelen af befolkningen får en videregående uddannelse, har *alle* borgere en interesse i, at vi bruger ressourcerne i samfundet fornuftigt. Det mener jeg også gælder de studerende, der har afsluttet en videregående uddannelse.

Uddannelsesloftet er et redskab til mere effektiv ressourceanvendelse, samtidigt med at alle unge fortsat har mulighed for at tage en uddannelse på statens regning.

Derudover findes som nævnt i besvarelsen af spørgsmål Ø mange muligheder for uddannelse på højere niveau og efter- og videreuddannelsesmuligheder.

Det har i øvrigt altid været fast kutyme på efter- og videreuddannelsesområdet, at der er deltagerbetaling. Det er der ikke noget nyt i.